

Dr. H.F. Kohlbrugge

Tekst: ROMEINEN 6 vers 3-4.

Weet u niet, dat zo velen als wij in Christus Jezus gedoopt zijn, wij in zijn dood gedoopt zijn? Wij zijn dan met Hem begraven door de doop in de dood, opdat, gelijk Christus uit de doden opgewekt is tot de heerlijkheid des Vaders, zo ook wij in nieuwigheid des levens wandelen zouden.

De prediking van de vorige Zondag over de Heilige Doop heeft bij menigeen haar werking gehad. Zo is weer gebleken, hoe waar de woorden des Heeren zijn: "Mijn Woord zal niet ledig wederkeren, maar het zal doen hetgeen Mij behaagt, en het zal voorspoedig zijn in hetgeen waartoe Ik het zend." (Jesaja 55: 11)

Bij anderen echter hebben de vogelen des hemels het goede zaad opgegeten; bij sommigen is het zaad in steenachtige plaatsen gevallen, bij sommigen onder de doornen. Van degenen, die onder de doornen gezaaid zijn, zegt de Heere: Deze zijn het, die het Woord horen, en de zorgvuldigheden van deze wereld en de verleiding des rijkdoms en de begeerlijkheden, omtrent de andere dingen inkomende, verstikken het Woord, en het wordt onvruchtbaar (Markus 4:19). De zaaier zal weliswaar voortgaan met te zaaien; evenwel moet ik menigeen doen opmerken, dat de zaaier slechts zolang zal uitgaan om te zaaien, als de lankmoedigheid Gods aanhoudt; en dat deze lankmoedigheid Gods een ieder uwer tot bekering aanmaant, en dat zo veel te meer, omdat menig uwer denkt, dat hij de bekering niet meer nodig heeft. Daarom hebt u allen opnieuw acht te geven op een andere leerrede, die ik u thans over de Doop wens te houden.

Heden wil ik uw aandacht vestigen op hetgeen u reeds herhaaldelijk uit ons Doopsformulier hebt vernomen, dat de heilige Doop ons een teken en zegel is, dat wij herschapen, wederom geboren, zijn en geroepen, de enige God, Vader en Zoon en de Heilige Geest, voor onze waarachtige en levenden God te erkennen en te belijden, Hem alleen in allen nood aan te roepen, en als gehoorzame kinderen te leven; dat deze nieuwe schepping zulks met zich brengt, als in deze twee stukken bestaande: *Eerstelijk, dat wij, uit een waarachtig berouw en leedwezen over onze zonden, ons verstand en onze begeerten verloochenen en aan de wil van God onderwerpen, en alle zonden van hart haten en vlieden; vervolgens ook, dat wij beginnen lust en liefde te hebben om naar de wil van God in alle heiligheid en gerechtigheid te leven.* Cath. Z.33.

Deze leer is overeenkomstig de Heilige Schrift, en moet daarom niet alleen door ons gehoord worden, maar zij moet ook bij ons waarheid des levens zijn, zodat onze handelen wandel, innerlijk en uiterlijk, daarmee in overeenstemming zij; want waar deze dingen niet zijn, waar men niet begint lust en liefde te hebben, om in alle heiligheid en gerechtigheid te leven, en uit waarachtig berouw en leedwezen over zijn zonden, zijn verstand en zijn begeerten te verloochenen, daar ziet het er, trots al het voorgeven van genade, treurig uit. Wij beleven een ernstige tijd. Dat Gods vier zware oordelen over de wereld gekomen zijn, is openbaar. De pestilentie woedt verschrikkelijk in het rond, de lucht is zwanger van dood en verderf. De stad, waar ik lange tijd woonde, zit voor een tiende deel in rouw gedompeld. Gods straffende hand slaat

aldaar niet alleen de mensen, maar ook zelfs het gevogelte. "Ontwaakt!" roept ons die stem toe. De wereld gaat voorbij met haar begeerlijkheid; de Heere komt, en zijn heilige engelen met Hem. Hij zal oordelen naar dat wij bij ons leven gehandeld hebben. Wij zullen voor Hem niet bestaan, indien handel en wandel niet waarlijk in overeenstemming zullen geweest zijn met onze belijdenis. Welaan, wie neemt het ter harte? Die verneme juist de leer van zijn doop, hoe hij zal kunnen ontvlieden de oordelen, welke over allen, die het Evangelie ongehoorzaam en der ongerechtigheid gehoorzaam zijn, alreeds zijn losgebroken en losbreken zullen; hoe hij zal waardig gevonden worden, om te staan voor de Zoon des mensen; hoe hij daartoe komen kan, dat zijn handel en wandel in overeenstemming zij met de belijdenis en de leer van Christus.

Deze Apostolische woorden hebben een tweevoudige strekking, gelijk het Woord Gods immers een tweesnijdend zwaard is, dat links en rechts, of wel naar boven en naar beneden snijdt. Zij beantwoorden de vraag, of wij in de zonde zullen blijven, opdat de genade te meerder worde, en stellen het ons voor ogen, wanneer en hoe wij der zonde afgestorven zijn. Zij snijden de overmoed van het vlees en alle lichtzinnige gedachten af, die met betrekking tot de genade in het hart des mensen opkomen, alsof men door de genade zou zalig worden, zonder dat handel en wandel daarmee overeenstemmen. Zij stoppen de mond aan alle vijanden en lasteraars der genade; den oprechten evenwel wie het daarom te doen is, dat hun werk in waarheid zij, leggen zij de grond als van saffieren, en sporen hen aan om bij de genade te blijven.

Wanneer de Apostel in dit en in het vorige hoofdstuk van zonde spreekt, dan bedoelt hij niet maar deze of gene ondeugd of misdaad, deze of gene hartstocht, nee, hij noemt "zonde" het bedenken en drijven, de overleggingen en de gezindheid, de toestand en het gehele werken desgenen, die nog in Adam gevonden wordt; bijgevolg is in het woord "zonde" allerlei ondeugd en hartstocht mede opgesloten. En spreekt de Apostel van de genade (bijvoorbeeld in het vorige hoofdstuk), dan meent hij daarmee niet maar alleen de zondevergeving, nog veel minder een ogenblikkelijk bekwaam-gemaakt-worden tot het goede, maar het weder-op-genomen-worden door de mens Christus Jezus in de gemeenschap Gods, en het deel-hebben aan alle goederen, welke uit kracht van deze gemeenschap toegereikt en meegedeeld worden. Door "zonde" bedoelt dus de Apostel de gehele vijandelijke houding en gezindheid jegens God, alsmede de handel en wandel, die tegen zijn Wet indruist, en welke ons, als de nakomelingen van de van God vervreemden Adam, eigen is; en door "genade" de algehele herstelling van de gezindheid zowel, als van de handel en wandel van een van God vervreemde mens, zodat hij door de eeuwige barmhartigheid Gods in Christus Jezus weer voor God zo gesteld is en zo wandelt, als Adam in het paradijs voor zijnen val.

Het eerste noemt hij zonde, omdat daarbij alles geschiedt buiten de gemeenschap met God, en alles door de mens wordt uitgedacht en uitgewerkt in de toestand van een volkomen vervreemd-zijn van God; het tweede noemt hij genade, omdat daarbij alles door God wordt uitgedacht en uitgewerkt bij en in de tot God wedergebrachte mens, zonder dat die mens iets daartoe bijdraagt. Van deze genade, welke heerst door gerechtigheid tot het eeuwige leven door Jezus Christus, onze Heere, had de Apostel geweldige dingen gepredikt; ook gijlieden hebt geweldige dingen daarvan gehoord. Ook de voorgelezen tekstwoorden houden u geweldige dingen van deze genade voor.

Maar nu bid ik u, alsof Christus door mij bade, dat een ieder zich de ernstige vraag ter zelfbeproeving voorlegge: Is dat bij mij waarheid, wat de Apostel hier uitspreekt? Ben ik der zonde, ben ik aan de ouden toestand in Adam afgestorven? Wandel ik in nieuwigheid des levens, gelijk Christus uit de doden opgewekt is? Dit is des Heeren woord: "Die in Mij gelooft, stromen des levenden waters zullen uit zijnen buik vloeien." (Joh. 7: 38) Zal dat bij u waar zijn, dan moet het een einde hebben met de toestand des doods; want wanneer stromen des levenden waters uit iemands buik vloeien, dan is er bij hem in waarheid een Koninkrijk, dat niet bestaat in woorden, maar in kracht; dan is er geen praten van genade, maar een verloochenen van zichzelf, een niet-liefhebben van de wereld en van hetgeen van de wereld is. De Apostel

houdt ons hier waarheden voor, die zeer zeker *in de toerekening* liggen, evenwel niet in zulk een toerekening, welke slechts in de verbeelding zou bestaan of welke in de lucht zweeft, maar welke zich in de werkelijkheid zal uiten, welke in handel en wandel en in de gehele gezindheid des mensen zich zal openbaren, indien er maar geloof is. Levende waarheden zijn het en geen dode; hetgeen in de toerekening waar is, is niet in die zin waar, dat God niet ook door middel van zijn door Christus verworven Geest in het leven zou roepen wat Hij een gelovige toerekent. Gelijk God scheiding gemaakt heeft tussen licht en duisternis, zo heeft Hij ook scheiding gemaakt tussen onze toestand in Adam en onze stand in Christus Jezus. Alleen, dat wij in waarheid hongeren en dorsten naar gerechtigheid, dat het ons om heiligheid te doen zij!

Dan gaat het daarom, dat wij het weten, dat wij het begrijpen, het erkennen en geloven, dat wij der zonde, dat wij aan de ouden toestand in Adam afgestorven, ja, er voor doodgemaakt zijn. *Wanneer is dat geschied?* Ongetwijfeld is dit voor achttien eeuwen geschied. toen Christus stierf en begraven werd, toen gingen wij met Hem in zijn dood en in zijn graf. Maar wanneer heeft God in zijn barmhartigheid dit op ons toegepast? God heeft dit op ons toegepast in de Doop. In de Doop heeft God het op ons toegepast, dat wij, voor zoveel wij in gelijkheid van de van God afgevallen Adam daar staan, wij gestorven en begraven zijn in de dood en het begraven-zijn van Christus; en God heeft dit daartoe op ons toegepast, opdat wij in deze wereld zouden zijn gelijk de uit de dood verrezen Christus, nieuw geschapen in Hem, een mens in ware gerechtigheid en heiligheid, een mens, gelijk Adam was voor zijnen val, een mens, van welke God zou kunnen zeggen: "hij is goed, en zijn wandel is goed." Zo heeft God het dan in de Doop op ons toegepast, dat wij in Christus Jezus alles zouden terughebben, wat wij in Adam verloren hebben; dat wij in Christus zouden hersteld zijn, evenals wij in Adam zijn verdorven geworden; dat wij met Christus de dood stierven, welke wij in Adam verdiend hebben; dat wij niet meer in Adam zouden wandelen in alle boze werken, maar in alle goede werken zouden wandelen in en met Christus, gelijk de verrezen Christus in alle goede werken is en leeft. In de Doop heeft God op ons toegepast onze rechtvaardiging in Christus' dood en begravenis, ten einde ons deelachtig te maken de heiligmaking des Geestes, die voor ons bereid is in Christus' opstanding. Deze heiligmaking des Geestes - neemt echter een genadige en barmhartige Vader niet minder op Zich, dan Christus het op Zich nam, om ons in zijn dood te rechtvaardigen van onze zonde, schuld en straf. Dat is het, wat de Apostel in onze tekstwoorden heeft uitgesproken. Alle werk is daarin de mens weer uit de handen genomen, opdat het voornemen Gods met zijn Gemeente door Christus' hand vast bleve.

De Apostel heeft bij de gewichtige vraag: "Hoe moet het dan met de zonde? Hoe is men dan nu van de zonde af?" het oog op Christus en op de heerlijkheid des Vaders. Naar Boven dus en niet naar beneden moeten wij zien, en God bidden, dat het Hem behage ons de ogen open te houden, dat wij uitsluitend daarop zien. Door onze macht wordt niets volbracht. *Weet gij niet, schrijft hij, dat zo velen, als wij in Christus Jezus gedoopt zijn, wij in zijn dood gedoopt zijn?* Het heeft de schijn, alsof hier sprake was van verschillende Dopen, alsof sommigen in Christus Jezus gedoopt waren, en sommigen niet. Dat is echter geenszins de bedoeling van de Apostel. Hij wil zeggen, dat alle degenen, die gedoopt zijn, in Christus Jezus gedoopt zijn; dat is: toen zij gedoopt werden, zijn zij uit de oude toestand van Adam en diens werken en dienst overgegaan tot Christus Jezus, overgegaan in zijn gemeenschap en dienst, zijn onder zijn banier gekomen, om zijn merkteken en Zijnen wapenrok te dragen, Hem te hebben tot hun enige Leraar, enige Hogepriester en enige Koning, tot hun volkomen Verlosser. Zij zijn in zijn machtige Verlossers hand gekomen, opdat zij door Hem verlost zouden zijn van hun zonden. En zo zijt ook u gedoopt in Christus Jezus. Of het tot hiertoe waarheid bij u is of niet, daar kan ik niet naar vragen. Bij God staat de zaak zo; gelijk ook Paulus aan de afvallige Galaten schrijft: "Gij zijt allen kinderen Gods door het geloof in Christus Jezus; want zovelen als gij in Christus gedoopt zijt, hebt gij Christus aangedaan." (Gal. 3:26, 27) Het is hiermede zoals met de landweer, wanneer die gekleed wordt; dan hebben de mannen, die tot de landweer behoren, opgehouden datgene te zijn, wat zij voor de inlijving waren. Zij zijn dan naar koninklijke wijze gekleed, hebben als het ware in die kleding de koning aangedaan, om nu te vergeten hun

eigen huis, om nu uit en in te trekken naar des konings bevel; zij worden ook door de koning van alles voorzien en verzorgd; hun zaak is: te gehoorzamen, al het overige is zaak des konings. Niemand zal deze waarheid kunnen ontkennen, dat een ieder van ons gedoopt is in de naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes: zo zijn wij dan in Christus Jezus gedoopt. De zaak gaat zeer eenvoudig in haar werk, evenals de inlijving en kleding der landweermannen, maar groot is de verborgenheid, die daarin ligt opgesloten.

Daar wij dan in Christus Jezus gedoopt zijn, zijn wij in zijn dood gedoopt. Dat wil zeggen: toen Christus stierf, stierf Hij niet voor Zich; toen Hij stierf, stierf Hij der zonde, eens voor altijd. Adam met al zijn werken ging in het lichaam van Christus in de dood, toen Christus aan het kruis stierf. Dat is nu van Godswege op ons toegepast geworden in de Doop; toen is er op ons toegepast, dat onze oude mens met al zijn werken in de dood gegaan is. Onze oude mens, dat zijn wij, zoals wij leven, ons bewegen en zijn, afgescheiden van de gemeenschap met Christus. Als zodanigen echter heeft Christus ons in Zich willen opnemen, toen Hij zonde gemaakt werd voor ons. Dewijl wij dan nu in zijn dood gedoopt zijn, zo zijn wij in waarheid in onze doop als een oude mens met Hem in het graf Zijns doods gekomen, zijn derhalve met Hem geheel der aarde gelijk gemaakt geworden, en is dus naar geest de vloek over ons vervuld: "Aarde zijt gij, en tot aarde zult gij wederkeren." Dit is nu echter in de Doop niet in werkelijkheid geschied; in werkelijkheid is het geschied in Christus' dood en begrafenis; in de Doop is dit alles krachtens toe-eigening geschied, dat wil zeggen, God heeft op deze wijze deze weldaad van Christus op ons toegepast. Zulk een toe-eigening, die van Godswege ons toekomt in de Doop, moet haar gevolgen hebben, moet haar vrucht dragen.

God heeft zijn Zoon niet laten sterven en begraven, opdat Hij door de banden des doods en der hel zou gehouden worden, dat Hij dood in het graf zonde blijven liggen; veelmeer heeft de Zoon van God met zijn dood en zijn begrafenis denk Vader verheerlijkt daardoor, dat Hij, als zonde en vloek voor ons, in het lichaam Zijns vleses, de oude Adam met al zijn werken tot stof, tot niets heeft gemaakt, en hem zo voor de duivel onbruikbaar heeft doen worden. Zoals dan de God en Vader onzes Heeren Jezus Christus als Vader verheerlijkt is, zodat Hij alleen recht en gelijk heeft in zijn woorden, zo heeft ook de Vader, door zijn heerlijkheid, door de heerlijkheid van zijn liefde en Zijns Naams, door zijn Geest de Zoon wederom verheerlijkt; Hij heeft Hem de wegen des levens bekend gemaakt, heeft Hem uit doden opgewekt, zodat Christus niet meer sterft, maar Gode levende is, eeuwiglijk. Daar nu de oude mens met zijn werken door Christus gedood en met Hem aan de aarde gelijk gemaakt, dus tot "aarde" gemaakt is, zo is door Christus de grond gelegd, waarop een nieuwe schepping kan bestaan, uit doden te voorschijn geroepen door de grondeloze barmhartigheid en liefde des Vaders, een nieuwe schepping, die in Christus Jezus heerlijk prijkt in het sieraad, in de bloesempracht en in de rijke vrucht van zijn verworvene gerechtigheid en heiligheid.

Heeft nu de Vader in de Doop deze weldaad van Christus ons toegeëigend, dat wij, als oude mens, met al onze ongoddelijke werken, met Christus, zonde en vloek voor ons zijnde, gestorven en in zijn dood met de aarde zijn gelijk gemaakt, en zo met Christus aan het oude bestaan van Adam ganselijk gestorven zijn: zal Hij het dan bij deze weldaad laten blijven? nu Hij door Christus ons een genadig Vader is geworden, ook een trouw en liefhebbend Vader, en Hij nu op de troon zit, aangedaan met al zijn Vaderlijke liefelijke heerlijkheid, welke is "de Heilige Geest met Diens ganse vrucht": zal Hij nu niet ook met deze heerlijkheid ons bekleden, dat wij ook in waarheid als zulk een nieuwe schepping voor Hem staan en voor Hem bevonden worden, ook wandelen, inwendig en uitwendig, in al zodanige werken, die met zulk een Vaderlijke schepping overeenkomstig zijn, welke Hij geschapen heeft in Christus Jezus, toen Hij Hem uit (de) doden te voorschijn geroepen heeft, naar de eeuwige raad van zijn genade en van zijn wil, ten einde volheid van vreugde te hebben voor zijn Aangezicht en liefelijkheden aan zijn Rechterhand eeuwiglijk en altoos?

Ik heb gevraagd, gevraagd met een op God vertrouwend gemoed, en de Apostel zegt "ja" op mijn vraag. Ja, God heeft deze weldaad van Christus in de doop ons toegeëigend, opdat, gelijk Christus opgewekt is van (de) doden door de heerlijkheid des Vaders, zo ook wij in nieuwigheid des levens zouden gewandeld hebben. Dit moeten wij dus weten, dat daar God de Vader zijn Christus uit een smadelijke dood heeft uitgerukt, nadat de Zoon door zijn dood God weer tot God gemaakt en Hem de gerechtigheid had aangebracht, waardoor Hij ons weer een genadige, een verzoende Vader geworden is, God de Vader zijn Zoon ook eer, heerlijkheid en een nieuw leven gegeven heeft; en dat Hij ons met zijn Zoon, Die ons leven is, dit leven heeft deelachtig gemaakt, opdat ook wij, uit de dood met Hem uitgerukt en in het nieuwe leven van Christus gesteld zijnde, in dat leven door zijn heerlijkheid, door zijn liefde, door de mededeling Zijns Geestes volharden zouden en niet wederom in de dood van Adam terugvallen. Weten moeten wij, dat de God en Vader dit alles ons toegeëigend heeft, toen wij gedoopt zijn geworden in de naam van de Drie-enige God, dus gedoopt zijn geworden in Christus Jezus.

Dat zulk een wandel in nieuwigheid des levens geen zaak van onze kracht is, geeft de Apostel duidelijk genoeg te verstaan met de woorden: "*door de heerlijkheid der Vaders.*" Het komt hier op deze vraag aan: of wij volharden zullen in de zonde, in de ouden toestand van Adam en zijn werken, wanneer wij onze gerechtigheid buiten onszelf en onze heiligmaking niet uit en bij onszelf zoeken. En daarop is het antwoord: Nee, wij zijn het oude bestaan van Adam afgestorven in Christus' dood, en dit is in de doop ons toegeëigend; ja, toen heeft de Vader deze weldaad ons toegeëigend, opdat wij aan dat nieuwe leven van Christus, - waartoe Hij is verwekt geworden bij zijn opstanding, - deel zouden hebben; en dat wij in dit nieuwe leven zullen volharden, daarvoor is *de heerlijkheid van onze Vader* in de hemelen onze borg: die zal het doen.

Deze waarheid van de leer des Doops is eerst in de tijden der Reformatie weer op de kansel gekomen; later werd zij weer verdonkerd door wederdoperse gevoelens en beschouwingen, waarbij men meer waarde hecht aan hetgeen bij de mens wordt waargenomen, dan aan hetgeen God doet; of ook wel door zodanige beschouwingen, volgens welke men de Doop voor niets meer heeft willen laten gelden dan voor een handeling, waardoor men uiterlijk lid der Christelijke Kerk werd. Uit de tijd der Reformatie echter dagteekent ons schone Doopsformulier. Dit wijkt evenwel in zover van de zienswijze der Lutherse Kerk af, dat deze werkelijk voor "de wedergeboorte" gehouden heeft, hetgeen meer is dan wedergeboorte, namelijk de toe-eigening, de toekenning en bezegeling Gods, waaraan de wedergeboorte zelf kan voorafgaan, maar waarop zij ook volgen kan. Wij zien bijvoorbeeld, hoe Cornelius en zijn huis, mitsgaders zijn vrienden, eerst de Heilige Geest ontvingen en daarna gedoopt werden, terwijl daarentegen die twaalf mannen te Efeze, van wie Lukas ons bericht (Handel. 19), eerst door de oplegging der handen van Paulus de Heilige Geest ontvingen, lange tijd nadat zij door Johannes of diens discipelen op de naam van de Heere Jezus waren gedoopt geworden.

De waarheid van deze leer, dat de Doop ons roept tot een nieuw leven, had men intussen zelfs in de tweede en derde eeuw nog zodanig in het geheugen, dat zij, die toen uit het Heidendom bekeerd werden, hun doop uitstelden tot na hun huwelijk of tot in hun hoogste ouderdom, natuurlijk om deze reden, omdat zij nog lang in de zonde volharden of hun eigen wil doen wilden, zich inmiddels op hun eigen manier heiligende. Zo waren er wederom anderen, die de doop hunner kinderen uitstelden; zij hielden God voor een harde Heer, Die maaien zonde, waar Hij niet gezaaid had, en wilden daarom zulk een verplichting voor hun kinderen niet op zich nemen, dit moesten de kinderen zelf maar doen, wanneer zij tot jaren van onderscheid gekomen waren.

U hebt de Apostolische waarheid van de Doop opnieuw vernomen. Nu is het de vraag: bij wie zijn deze dingen waarheid?

Ik kan verschillend daarop antwoorden:

Vooreerst zijn deze dingen waar bij God en waar in Zijn woord; opdat deze dingen nu ook bij u waar mogen zijn, daartoe wordt u gepredikt en betuigd de boete, de bekering tot God, en dat u waarachtige werken der bekering doet, of: de bekering tot God en het geloof in onze Heere Jezus Christus. God laat zijn zon schijnen, al is het ook, dat menigeen in de duisternis blijft zitten; Hij geeft zijn regen, als is het ook, dat menigeen die niet opvangt; en de zaaier heeft zijn zaad uitgestrooid, al is het ook, dat er vrij wat van gevallen is op de weg, op het steenachtige of onder de doornen. *Waak op, u die slaapt, en sta op uit de doden, en Christus zal over u lichten!* AMEN

Deze leerrede is gehouden te Elberfeld op 12 Augustus 1849, 's voormiddags.